

ENTREVISTA A VENTURA PONS, DIRECTOR DE CINEMA

Text: CELES PIEDRABUENA / Fotos: JORDI PLAY

"No he vist mai cap film sencer a la TV"

Mentre la majoria de mortals aprofita tant com pot els dies de vacances, Ventura Pons (Barcelona, 1945) es troba en ple rodatge del seu tretzè film, 'Testament'. És la seva tercera adaptació teatral, ara sobre un text de Josep Maria Benet i Jornet.

Després de l'experiència d'*Actrius*, Ventura Pons es moria de ganes de tirar-se de cap en una nova aventura ideada per Josep M. Benet i Jornet. Coneixedor del seu interès, en Benet ha decidit de fer un pas endavant i per primera vegada a la vida ha escrit un guió per a un film, el de *Testament*. Amb el text a les mans, Ventura Pons no pot amagar la seva satisfacció i afirma que es tracta d'un guió molt atractiu pel contingut i el tractament.

Com un nen amb les sabates noves, Pons s'ha passat tot l'estiu rodant a Barcelona; rodant sota un sol de justícia, però acompanyat d'un excel·lent planter d'actors: Rosa M. Sardà, Josep M. Pou, Mario Gas... Amb la cooperació de tots, el realitzador s'escarrassa per donar forma a un gran film, "una història amb la qual la gent s'ho pot passar molt bé, perquè té una càrrega dramàtica molt bona i els personatges són molt ben construïts". Si tot va com era previst, el film hauria d'arribar als cinemes pels volts del mes de gener del 1999, però amb un altre títol, no pas amb el de *Testament*.

—Quines diferències trobarà l'espectador entre l'obra de teatre i l'adaptació cinematogràfica?

—No ho sé. Hi trobarà la mateixa història explicada d'una forma molt diferent i, sobretot, molt enriquida, perquè s'hi incorporen més personatges i un gran nombre de decorats, com ara la ciutat de Barcelona, la universitat i també una gran quantitat d'extres. La gent veurà un film. Però, és clar, trobarà que la història i el sentit de la història són els mateixos.

—Una bona part de *Testament* es roda a Barcelona. La ciutat és un bon plató?

—Més que un bon plató, Barcelona és la meua ciutat. Tendim a parlar de les coses que coneixem, i la ciutat que conec és la meua. Això no vol pas dir que m'arribi una història, en un moment determinat, que passa en una altra banda, però sempre és molt

més fàcil de parlar d'allò que coneixes. Trepitges terreny més segur i no perilles tant d'equivocar-te.

—El guió de Josep M. Benet i Jornet gira al voltant dels grans temes de la vida, oi?

—Sí. La idea central és el temps. Aquí hi ha una cosa de contingut, que, a mi, em sembla que és molt densa i molt noble per part del Benet i Jornet, i després hi ha la pel·lícula. Però la gent també la podrà entendre com la història d'un professor que s'ho passa malament, que va penjat per un alumne que és *chaperó* i que ha prenyat una mosca... Tot això configura una història amb la qual la gent s'ho pot passar molt bé, perquè té una càrrega dramàtica molt bona i els personatges són molt ben construïts. Però, al marge de la història amb què la gent es pugui entretenir, hi ha el contingut, en què Benet i Jor-

net ha demostrat que és un gran mestre.

—*Testament* és la seva tercera adaptació teatral, un món que coneix molt bé, perquè de primer va començar fent teatre. Com recorda aquella etapa?

—Molt bé i com una cosa gratificant, sobretot quant a treballar amb els actors. Em va servir per començar a conèixer una mica aquesta cosa tan com-

"Sembla una ximpleria, dir-ho, però explicar històries amb imatges és un ofici. A mesura que vas rodant, hi vas agafant ofici. De mica en mica sents el domini de la narració, i ara sento el plaer de narrar."

plexa que és la de parlar a través d'un altre i de fer que aquest altre expliqui una cosa que no existeix. Fer creïble el que sents.

—*Li agradaria de tornar a fer teatre?*

—Sí, sí que m'agradaria, i molt; el que passa és que no tinc temps. Una pel·lícula vol molta feina: fer un guió, rodar-la, muntar-la, acabar-la... Després, allò que, a mi, em roba molt de temps és la promoció. Ara faig la campanya de promoció mundial de *Carícies*, i encara hi ha algun país que m'estrena *El perquè de tot plegat* i *Actrius*.

—*Va gaire al teatre?*

—Sí, moltíssim. El teatre que més m'agrada és el bo; tant em diverteix un bon musical com un bon clàssic. Sempre que sigui ben fet i que m'enganxi, i que l'estona que m'hi estic, em faci riure o em faci plorar, el que sigui. A mi, m'agraden moltes coses. No sóc d'aquells que només van a veure drama o comèdia. A la vida hi ha temps de riure i de plorar, i aquesta és la gràcia. Penso que el teatre passa un gran moment, encara que potser hi ha moltes obres comercials.

—*De totes les facetes de director, quina és la que més li agrada?*

—M'agrada tot. M'agrada molt de rodar, però també molt de muntar. Per exemple, la paraula que se sent més en els meus rodatges és "muntatge", perquè sempre penso en la pel·lícula acabada. Jo m'ho passo molt bé muntant, però no pots muntar, si no has rodat. També m'ho passo molt bé rodant, però el rodatge depèn del muntatge. És a dir, tot depèn de la idea que tens d'una pel·lícula i de com ha de ser. Que quan l'acabis, diguis: sí, és així. Algú ho podia haver explicat d'una altra manera, però aquesta és la meva visió de la jugada.

—*De petit somniava a arribar a ser director?*

—Tota la vida. Jo sóc d'aquest segle i aquest és el segle de les imatges. De petit em portaven a veure pel·lícules del Chaplin i dels clàssics americans, i com a nen quedaves absolutament fascinat. Vaig quedar bocabadat amb moltes pel·lícules. De mica en mica comences a descobrir que hi ha un Visconti, un Bergman, un Woody Allen, un Kurosawa, i et fixes en què t'expliquen i com. T'ho poden explicar de tantes maneres! Hi entres de mica en mica, i tot això se't va ficant a dintre.

—*Després d'una trajectòria com la seva, en quina faceta creu que ha millorat més?*

—En la de l'ofici. Sembla una ximpleria, dir-ho, però explicar històries amb imatges és un ofici. A mesura que vas rodant, hi vas agafant ofici. De mica en mica vas sentint el domini de la narració, i ara sento el plaer de narrar: arribar a rodar i a fer confluïr dintre l'enquadrament màquines, actors, deco-

rats, sentit de la història..., i m'ho passo molt bé.

—*Hi ha directors que al principi diuen que es fixen més en la imatge, però a mesura que passen anys donen més importància als actors. Fóra el seu cas?*

—A mi, els actors sempre m'han importat molt. Últimament em penso que allò que més m'importa és el sentit de la història. Hi ha tres coses que componen una bona pel·lícula, que fan que sigui de veritat i que no poden fallar: la història, el repartiment i la narrativa. Si falla cap d'aquests tres elements, no hi ha pel·lícula.

—*Quin balanç faria de la seva trajectòria, per ara?*

—No ho sé. Totes les meves pel·lícules tenen un moment que m'agrada, fins i tot aquelles que no han estat gaire ben considerades. En totes, hi trobo defectes, però també hi trobo els seus moments. *Putxa misèria!*, al meu entendre, és una pel·lícula collonuda.

Potser l'últim quart d'hora la història ja s'havia acabat. És una pel·lícula en què em sentia molt bé, i de la qual no hem parlat mai; algú la descobrirà o no la descobrirà i allà es quedarà. El que passa és que potser *El perquè de tot plegat* és una pel·lícula que m'agrada molt perquè és de transició, i hi aboco moltes coses meves. També m'agrada *Carícies*, perquè és un invent narratiu, o *Actrius*, pels personatges i perquè hi vaig molt endins.

—*El seu camí cinematogràfic té etapes diferents?*

—Això, ho podrien dir, més aviat, els altres. Però, en cada moment de la vida he fet el que m'ha vingut de gust. Cada moment és el gust per explicar una història. A Europa, bàsicament per la voluntat dels directors, hi ha un cinema de productors, que cada vegada va més de baixada, tal com hi ha establert

el mercat. Cada vegada les pel·lícules són més dels directors, i les meves pel·lícules són més la meua voluntat.

—*Es considera un director costumista?*

—No. El que passa és que, a mi, m'agraden més les pel·lícules de personatges. No m'agrada ni el cinema fantàstic, ni les pel·lícules de por, ni els *westerns*, sinó el cinema en què són més importants les accions interiors dels personatges que no pas les exteriors.

—*Ara, una mica perfeccionista, sí que ho sembla...*

—Home, miro de fer la feina ben feta, i com més va, més. A cada pel·lícula rodo més metres perquè provo de treure'n allò que vull, de cada seqüència.

—*Amb tants anys que fa que es mou pel món del cinema, deu haver vist prou que cada dia surten actors més joves. En canvi, no passa pas igual amb els directors, per què?*

—Home, perquè el cinema és una indústria. En

"Totes les meves pel·lícules tenen algun moment que m'agrada, fins i tot aquelles que no han estat gaire ben considerades. Si, en totes, hi trobo defectes, també hi trobo els seus moments."

aquest país el que realment falla és el concepte industrial. No fallen ni les històries, ni els actors, ni els tècnics; tot això no falla. El que falla és que vivim en un país i en un mercat molt petits, i l'amortització dins aquest mercat és molt més difícil. Per què s'hi fan tan bons anuncis de publicitat i tan poc cinema? Ho fa la mateixa gent. La resposta és que els costos de la publicitat són clarament amortitzats i, en canvi, en cinema és molt més difícil. Aquesta és la batalla, aconseguir que puguem fer un cinema que normalment s'amortitzi en el seu mercat. En aquest sentit, ens serà difícil. Però no pas més difícil que als belgues, als holandesos, als suecs o als hongaresos. És a dir, la gent que treballa en àrees lingüístiques relativament petites. Aquest és el problema que arrosseguem. El que hi ha és que aquests altres països tenen una política cinematogràfica molt més potent.

—*Cal, doncs, defensar el cinema de casa?*

—El que passa és que hi ha un nivell de producció, a base de pel·lícules que no són gaire cares, que sí que se'n podrien fer moltes més. Però, després hi ha tota la competència que ens ve de l'estat espanyol. Ara, tampoc no ens ho hem de prendre com una cosa negativa, sinó com un fet que existeix.

—*Seguint una mica aquest camí, què n'opina de la controvertida llei del doblatge?*

—Em penso que la problemàtica no té res a veure amb el cinema. És a dir, el doblatge és un fet contra natura del cinema; és la colonització americana de quatre països europeus, que són Alemanya, Espanya, França i Itàlia. El doblatge no hauria d'existir. La prova és que la integritat del treball es troba en la versió original. Ara bé, és evident que, si el doblatge continua existint, i que hi ha aquesta absència del català en les pel·lícules doblades, podríem dir que d'alguna manera em sembla correcte que aquestes pel·lícules també es trobin en català. Que potser hau-

—*Li costa gaire de deixar de ser crític quan mira una pel·lícula?*

—*A mi, m'agrada de deixar-me arrossegar per la pel·lícula. Cert que quan vas al cinema, en algunes seqüències, et fixes en el temps, com el director ha tallat el pla..., però jo sóc molt espectador. Ara, no he vist mai cap film sencer a la TV. Jo tinc dues fòbies: l'una, les pel·lícules doblades, fa potser deu anys que no n'he vista cap; i l'altra, la televisió, que no miro mai, llevat de les notícies. Una pel·lícula s'ha de veure en una pantalla de cinema, grossa i bé. Amb tot el ritu i la màgia del cinema. La televisió destrueix el cinema.*

jar més a fons. Ara bé, el doblatge és al marge del problema del cinema en català. Jo no m'imagino, ni a París, ni a Alemanya, ni a Itàlia, ni a Madrid, que consultin cap director sobre el doblatge de les pel·lícules a l'espanyol o al francès. Aleshores, aquí hem de dir que és la competència. Però, és que vivim en una situació lingüística encara no normalitzada!

—*Hi ha qui diu que, al públic, no li agrada de veure cinema doblat al català.*

—Bé, també deien que els diaris en català no es podien vendre i se'n venen. El que s'ha de fer és normalitzar la llei de l'oferta i la demanda i el mercat. Qui deia que els diaris només es venien en castellà, ara ha hagut d'empassar-s'ho. Potser també hauran d'empassar-se aquesta altra. Home, és que també té dallonses que nosaltres hàgim de sortir a defensar això. Aquí no parlem de cinema, sinó de doblatge i de normalització lingüística.

ria valgut més que la cosa s'hagués entès d'una altra forma? Doncs, possiblement. Però si els americans, els distribuïdors i els amos del cinema hi són rebecs, també s'ha d'oferir a la gent la possibilitat de poder triar i d'accedir amb normalitat al català en les pel·lícules doblades. Sempre s'havia dit que el català era un idioma de barretina i espardeïnyia. Que hi havia una sèrie de llocs en què el català no podia ser-hi present, com ara la premsa. I això no és cert. Quan ofereixes a la gent una cosa amb cara i ulls, la compra. A mi, m'agradaria que el govern de la Generalitat, en lloc de preocupar-se de doblar pel·lícules americanes al català, que no sé si serà bo o dolent, es preocupés més de potenciar la indústria d'aquest país. Que s'hi trenqués les banyes i que lluités amb les mateixes ganes per aconseguir que el nostre cinema fos possible.

—*L'administració no hauria de consultar més els implicats, en aquest cas, la gent del cinema?*

—Em penso que les coses s'haurien de plantejar

